

دی‌دگا

شماره: ۴۱۲

تاریخ: ۱۳۹۲/۰۴/۰۲

موضوع: بخش صنعت موتور محرک اقتصاد ایران

تیم و تنظیم: احمد تشکینی

توضیح اجمالی:

بخش صنعت بدلیل ارتباطات پسین و پیشین مستقیم و غیرمستقیم وسیع با سایر بخش‌های اقتصادی از اهمیت بسیار بالایی در ایجاد اشتغال و رشد اقتصادی برخوردار است. شایان ذکر است بخش صنعت علاوه بر تامین ستانده سایر بخش‌های اقتصادی، بخش اعظم ستانده‌های خود را نیز تامین می‌کند و از این منظر در بین سایر بخش‌های اقتصاد دارای جایگاه ممتازی است. بطور کلی نقش و جایگاه صنعت در اقتصاد به حدی است که می‌توان صنعت را موتور محرک اقتصاد و مولفه اساسی رونق آن بر شمرد. بخش صنایع و معادن در اقتصاد ایران به ترتیب حدود ۲۵ و ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی و اشتغال کشور را در اختیار دارد.

نکته اساسی در دنیای امروز حوزه صنعت آن است که ساختار اقتصادی بسیاری کشورها به سمت اقتصاد دانش بنیان (اقتصادی که از طریق دانش خود، ثروت تولید می‌کند) تغییر یافته است. طی دو دهه اخیر مهمترین عامل در رشد اقتصادی کشورها توسعه و پیشرفت تکنولوژی و فناوری بوده، بگونه ایکه محصولات با فناوری بالا به یکی از بخش‌های مهم صادراتی مبدل شده که ارزش افزوده و اشتغال بالای (بدلیل بازده فزاینده نسبت به مقیاس و هزینه اندک انتقال) را در پی داشته است. به عنوان مثال ۷۸ و ۷۶ درصد رشد اقتصادی آلمان و فرانسه در سال ۲۰۰۰ مرهون رشد فناوری بوده و بالغ بر ۳۰ درصد صادرات کشورهای در حال توسعه طی دهه اخیر را محصولات با فناوری پیشرفت شکل داده‌اند. همچنین حجم تجارت جهانی محصولات هایتک از حدود ۵۰۰ میلیارد یورو در سال ۱۹۹۵ به ۱۵۰۰ میلیارد یورو در سال ۲۰۱۰ رسیده است.

این در حالی است که صنایع با فناوری بالا در اقتصاد ایران کمترین سهم را در تولید ارزش افزوده داراست. هرچند این سهم با روندی سعودی از ۱.۸ درصد در سال ۱۳۷۲ به ۲.۶ درصد در سال ۱۳۷۹ و بالغ بر ۵ درصد در سال ۱۳۸۶ افزایش یافته است. براین اساس به منظور افزایش و توسعه اقتصاد صنعتی در ایران می‌باشد تمرکز جدی بر حوزه صنایع با تکنولوژی و فناوری بالا صورت پذیرد.

نکات کلیدی:

در این راستا برخی پیشنهادات زیر قابل ارایه است:

- تقویت و حمایت از شرکت‌های دانش بنیان.
- بسط حقوق مالکیت معنوی جهت حفاظت از سرمایه‌گذاری‌های تحقیق و توسعه صورت گرفته در صنایع هایتک.
- اولویت‌گذاری استراتژیک در صنعت و تکنولوژی و فعالیت‌های هماهنگ کننده.
- تسهیل تغییر ساختاری برخی صنایع با هدف ایجاد شرایط مطلوب نوآوری.
- شکل‌دهی و تسريع تغییر تکنولوژی با جهت‌گیری حمایت از تکنولوژی‌های خاص.
- ایجاد زیربنای‌های آموزشی و کارآموزی جهت تعلیم نیروی کار متخصص در صنایع با تکنولوژی بالا.
- تشویق صنایع نوزاد فعال در حوزه تولید و صادرات هایتک با استفاده از ابزار تعریفه و سایر یارانه‌های آشکار و ضمنی.
- حمایت از توسعه شرکت‌های مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته برای گسترش تولید و خدمات مربوط با تاکید بر بخش غیردولتی.
- تاسیس و تلعین سرمایه اولیه صندوق‌های ارایه دهنده ضمانت وام و سهام شرکت‌های فناوری.

لیید رئیس موسسه:

لیید رئیس گروه مشاوران: